

מִן הַרְבֵּ אַבְרָהָם יִצְחָק הַכֶּהֵן קוֹק ז"ל

"מה אנוש כי תזכרנו"

(ותחלים) כי אראה שמיד וכו' מה אנוש כי תזכרנו וכו'. יש להבין סמיכות הפסוקים זה לזה כי הפסוק מה אנוש וכו' הוא הפסוק שאמרו המלאכים בעת נתינת התורה (שבת פ"ז) ואיזהו שייכות יש לפסוק זה עם הקדום? כאן יש לבאר מדברי דודי המנוח הגאון המפורסם ר' מרדכי גימפל יפה זצוק"ל, אשר היה אבד"ק ראזינאי בשם אביו זקנו הגאון וכו' ר' דוב מטורעץ זצוק"ל. כי לכאורה יש להבין הרי השיתוי"ת יודע מה שעתיד להיות, וא"כ למה מתחלה ברא את האור החזק ואח"כ הקטין את האור, והיה מקלקל על מנת לתקן, אבל האמת בכדי שהאדם אשר לפעמים נפל באיזהו שגיאות וחטאים ועונות, לא יחשוב כי אין לו תקנה ח"ו, אלא יכול לתקן בתשובה, ולכן השיתוי"ת כביכול בכבודו ובעצמו קלקל על מנת לתקן בכדי שהאדם ילמוד א"ע לתקן. ובזה יש לפרש הסמיכות, כי אראה שמיד וכו' ירח וכוכבים, כי אחרי שהקטין את הירח נתן לה את הכוכבים, הוא בשביל "מה אנוש כי תזכרנו" וכו' שהאדם ילמוד א"ע מזה דרכי התשובה. ולי נראה לומר עוד טעם לזה, כי לפעמים פועל לטוב גודל האיכות, ולפעמים גודל הכמות, כגון אנו רואין לפעמים מאור גדול אחד של אור החשמל עליעקטרא מאיר למרחוק, ומזה אנו רואין את גודל האיכות, ולפעמים אנו רואין נרות הרבה, אשר כל נר בפני עצמו אינו מאיר כ"כ, אבל כל הנרות ביחד מספיקים אור נוגה ומאירים בקרניהם למרחוק, כן הדבר בתלמידי חכמים, לפעמים יש גדול הדור יחידי אשר הוא בעצמו מאור גדול המאיר למרחוק, ולפעמים תלמידי חכמים הרבה בכנוס חכמים, ואסיפת התורנים ביחד מפיקים אור נוגה, כמו הנרות אשר כולם ביחד מאירים ומזהירים מכל קצוותיהם, כן אנו רואין בשני המאורות כי המאור הגדול הוא השמש יכול להספיק אור גדול גם אם לא ינתנו לו הכוכבים, כי הוא גדול באיכותו, אבל הלבנה היא נצרכת גם לאור הכוכבים מחמת שהיא קטנה באיכותה. עכ"פ צריכה להיות גדול בכמותה ע"י צירוף הכוכבים. ובזה יש להבין הסמיכות, כי אראה שמיד ירח וכו' מה אנוש כי תזכרנו וכו' כי גם מי שאינו במדרגה העליונה ע"י האיכות, אבל כולם ביחד עושים פעולות גדולות, וע"ז סיים מה אדיר שמך בכל הארץ וכו' הקיבוץ הכללי של כולם יחד. ודו"ק.